

Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови та літератури

2023/2024 н. р.

III етап

10 клас

УКРАЇНСЬКА МОВА

I. Творча майстерня

Напишіть твір-роздум на зазначену тему (обсяг – до 2,5–3 сторінок).

Проблема читання книг у сучасному світі набуває неабиякої актуальності, особливо в підлітковому середовищі. Свого часу Білл Гейтс зазначав: «У моїх дітей, звичайно, буде комп'ютер, але передусім вони отримують книги».

Як в епоху цифрових технологій можна заохочувати молодь до читання?

12 балів

II. Синтаксичний ринг

Перепишіть речення, розставте розділові знаки. Виконайте повний синтаксичний розбір речення (підкресліть члени речення, побудуйте структурну схему, дайте загальну характеристику всій конструкції і компонентам як простим реченням), надпишіть частини мови. Виконайте морфологічний і словотвірний розбори виокремленого слова.

Серіал «І будуть люди» побудовано у формі саги де крізь призму життя звичайних людей показано турбулентні етапи ХХ століття Першу світову війну прихід радянської влади але кожен герой сприйняв ці зміни з позиції власної правди хоча всіх дійових осіб об'єднало бажання знайти своє місце в новому історичному вимірі (З реклами).

11 балів

III. Лінгвістичний бліц

1. Складіть речення зі словами *край, навколо, може, здається, коло, поле, мати, брати* так, щоб кожне з них належало до різних частин мови.
2. Поясніть наявність/відсутність подвоєння/подовження в словах *нездолán..ий* (непереможний), *нездóлан..ий* (якого не подолали), *суд..я, радіст..ю, без..вучність, мул..а, Чернівеч..ина, піц..а*.
3. Утворіть від поданих іменників прикметники: *кварц, глянци, гроші, груша, Галя, драма, чумак, казах, студент, Андрій*.
4. На місці крапок, де потрібно, вставте літеру або потрібний знак: *сіл..ський, україн..ський, арф..ярка, духм..яний, пуд..нг, аж..отаж, зап..яс..ний, тиж..невий, д..агноз, піц..ерія*.
5. Розставте наголос у словах: *мережа, заробіток, вітчм, бородавка, донька, цінник, перепис, феномен, мабуть, приятель*.

10 балів

10 КЛАС. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

I. Соціальна сторінка письменника

Створіть сторінку Ольги КОБИЛЯНСЬКОЇ в одній із соціальних мереж, обравши не менше 5 інформаційних блоків (*псевдонім (якщо є); нікнейм; місце народження; родина; освіта; уподобання; друзі; найвідоміші твори; провідні ідеї, погляди; крилаті вислови; літературна спадщина; важливі події із життя*).

5 балів

II. Літературний бліц

Дайте відповідь на запитання або продовжте твердження, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Підзаголовок «Із записок відлюдька» має твір ... .
2. Як звали героїню, яка запевняла: «Не я покинула тебе, а ти не зумів удержати мене»?
3. Поезія «Сікстинська Мадонна» складається з ... рядків.
4. Який музичний інструмент створювала сіра маленька пташка, «єднаючи небо з землею» («Intermezzo»)?
5. Який твір І. Франко характеризував як «гірку картину розпаду українського патріархату»?

5 балів

III. Лабораторія літературного критика

Прочитайте вірш «Одкам'янійте, статуї античні...» зі збірки «Річка Геракліта» Ліни Костенко. Виконайте ідейно-художній аналіз поезії (*укажіть тему, ідею, основну думку, жанр, вид лірики, поетичні образи, зображувально-виражальні засоби (тропи, фонічні та синтаксичні засоби вираження мовлення), вид римування, віршовий розмір; висловіть власну думку про твір*).

Одкам'янійте, статуї античні,
одкам'янійте і кричіть на гвалт!
В Лос-Анджелесі пальми синтетичні
уже врастають коренем в асфальт.

Там смог навис, і сонце тяжко гріє.
потік машин тісніший череди.
і алігатор міста – алергія –
виходить із асфальтів, як з води.

Дерева вже тримаються за стіни,
вони ідуть із міста ледь живі.
Невже колись і їх уже не стане,
ні коника в реліктовій траві?

Сухі гілки – це вже вінок терновий.
Останній клен світ за очі забіг.
Залишиться єдиний лист кленовий –
бетонний лист – розв'язкою доріг.

Ліси мої, гаї мої священні!
Пребудьте нам вівіки незнищенні!

12 балів

Усього: 55 балів

Бажаємо успіху!